

UVODNIK

Ovaj, šesti broj časopisa *Ekonomska-(historija) i Eko-historija* posvećen je istraživanju planina i gorskih područja. To je peti po redu tematski broj. Drugi je svezak bio posvećen bolestima, gospodarstvu i okolišu, treći ljudima i rijekama, četvrti povijesti šumskih okoliša, dok je tema petoga bio posvećen ljudima i lovu u ekohistorijskoj perspektivi. Ekohistorija i ekonomska historija planinskih i gorskih okoliša po štoćemu je najveći dosadašnji izazov ovog časopisa, tim veći što su planinski/gorski predjeli u hrvatskoj povijesti u sjeni jadranskih i panonskih, koliko god i oni mogli biti predmet mnogobrojnih novih istraživanja. Ovaj tematski broj je i posvećen stvaranju pretpostavki kompleksnijem pristupu čitavu hrvatskom ekosustavu u njegovim euromediteranskim obzorjima. Uostalom, časopis *Ekonomska-(historija) i Eko-historija* jednim je svojim bitnim dijelom i potekao iz takve istraživačke tradicije.

Upravo u tom je smislu ovaj broj posvećen i jednoj malo, ali za nas važnoj obljetnici. Prije deset godina, točno 2000. godine, u hrvatskoj je historiografiji i formalno bila konstituirana ekohistorija i to radno, time što je u organizaciji Međunarodnoga istraživačkog projekta "Triplex Confinium" na Sveučilištu u Zadru, od 3. do 7. svibnja, bio održan međunarodni znanstveni skup "Triplex Confinium (1500-1800): ekohistorija", prvi takve vrste u Hrvatskoj i jugoistočnoj Europi. (Vidjeti zbornik radova pod istim naslovom, objavljen u Splitu i Zagrebu 2003. godine, koji su uredili Drago Roksandić, Ivan Mimica, Nataša Štefanec i Vinka Glunčić-Bužančić). Isti je Projekt 2003. godine u suradnji sa Povijesnim društvom Koprivnica organizirao drugi međunarodni znanstveni skup u Koprivnici od 13. do 15. studenoga, posvećen ekohistoriji Podravskog višegraničja. (Dio radova s toga skupa će biti tiskan u sedmom broju ovog časopisa.) Uslijedile su i brojne druge inicijative, diplomski i magistarski radovi, doktorske disertacije, brojne studije, ali i novi projekti! U međuvremenu se na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu ustalila nastava iz predmeta "Ekohistorija" koju su 2003. godine zajednički utemeljili prof. dr. sc. Drago Roksandić i doc. dr. sc. Hrvoje Petrić. Ekohistorija je i obvezatan predmet koji izvodi Hrvoje Petrić na Diplomskom studiju Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu "Europske regije i hrvatska povijest u ranome novom vijeku, cca. 1450.-1800.: habsburška, mletačka i osmanska imperijalna baština u komparativnoj perspektivi". Nadajmo se da su time zajamčene i pretpostavke za stabilan profesionalni razvitak ove discipline, neodržive bez inter- i transdisciplinarnosti te istovremenih fundamentalnih i primijenjenih istraživanja.

Bez svih tih iskustava i aspiracija ne bi bilo moguće pokrenuti i održati ovaj časopis, iako s dužnim uvažavanjem treba istaći da su korijeni ekohistorije u hrvatskoj historiografiji mnogo, mnogo dublji te da je i u recentnim inicijativama sudjelovao veći broj istraživača raznih životnih dobi i iskustava. Koliko je širok taj raspon, predmetno i generacijski, svjedoči i ovaj broj časopisa *Ekonomska-(historija) i Eko-historija*, kao i svi prethodni. Dosadašnja međusobna suradnja urednika ovoga časopisa prof. dr. sc. Mire Kolar, prof. dr. Drage Roksandića i Hrvoja Petrića, nezaobilazna podrška prof. dr. sc. Dragutina Feletara i izdavačke kuće "Meridijani" iz Samobora te drugih članova uredništva, časopisnih tijela i institucija

koje ga podržavaju, svjedočanstvo su i jamstvo da se prije deset godina krenulo u pravom smjeru.

Nadamo se da će i ovaj tematski broj biti jak dijaloški poticaj da se u toj orijentaciji bude još uspješniji.

Urednici Drago Roksandić i Hrvoje Petrić

FOREWORD

This Volume 6 of *Economic (history) and Ecohistory* is dedicated to research of mountains and hills. This is our fifth thematic set. The second volume was an issue, dedicated to diseases, economy; the third to people and rivers; fourth to history of forest environment; fifth - to people and hunting from ecohistorical perspective. Environmental and economic history of mountains and hills environment is, so far, our greatest challenge, especially in light of the fact that mountains and hills are often overshadowed by interest for Adriatic Sea or Pannonian valley issues, notwithstanding the great possibility that mountains and hills can give to numerous, new researches.

This thematic issue is dedicated to creating necessary preconditions for a more complex approach to Croatian ecosystem and its European/Mediterranean horizons. After all, *Economic (history) and Ecohistory* magazine has evolved - in a great, important part - from such tradition of research.

This is why the issue is dedicated to a small, but important anniversary for us. Exactly ten years ago, in year 2000, Croatian historiography formally recognized and added ecohistory- in a working manner, so to speak, as it happened during the International research project "Triplex Confinium" at Zadar university (3/7 May, 2000), with an international conference titled "Triplex Confinium (1500-1800): Ecohistory", the very first of its kind in Croatia and southeastern Europe (Proceedings of all scientific papers under the same title; published in Split and Zagreb in 2003; editorial board members were Drago Roksandić, Ivan Mimica, Nataša Štefanec and Vinka Glunčić-Bužančić). In 2003, the same project was, in collaboration with Koprivnica Historical Society, organized for the second time in the period 13/15 November, 2003 (Koprivnica) dedicated to ecohistory of Podravina multiple border region (part of these scientific papers will be published in the seventh issue of this magazine). Other initiatives followed, degree theses (masters and doctoral theses and dissertations), numerous studies, but new projects as well! In the meantime, Zagreb University and its Liberal Arts have formed and running on regular basis, the new study program "Environmental history", that had been previously established by Drago Roksandić and assn't. Hrvoje Petrić. Ecohistory study is a mandatory course, lectured by Hrvoje Petrić at History department of Zagreb University (program full title "European regions and Croatian history in early Modern Age, period approx. 1450-1800: Imperial heritage from the Hapsburgs, Venetians and Ottomans- a comparative perspective". We hope this guarantees preconditions for a stable, professional growth of this

Ekonomaska i ekohistorija
Economic- and Ecobistory

Časopis za gospodarsku povijest i povijest okoliša

Journal for Economic History and Environmental History

Volumen VI. / Broj 6
Zagreb - Samobor 2010.
ISSN 1845-5867
UDK 33 + 9 + 504.3

Nakladnici / Publishers:

Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju
Society for Croatian Economic History and Environmental History
Ivana Lučića 3, HR - 10000 Zagreb
tel.: +385/1/61-20-148, fax: +385/1/61-56-879

Izdavačka kuća Meridijani
p.p. 132, 10430 Samobor
tel.: 01/33-62-367, faks: 01/33-60-321
e-mail: meridijani@meridijani.com
www.meridijani.com

Sunakladnici / Co-publishers:

Međunarodni istraživački projekti: "Triplex Confinium - Hrvatska višegraničja u euromediteranskom kontekstu" (voditelj prof. dr. sc. Drago Roksandić) i Triplex Confinium - "Hrvatska riječna višegraničja" (voditeljica: doc. dr. Nataša Štefanec) Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Urednici / Editors-in-chief:

Hrvoje Petrić, Drago Roksandić

Uredništvo / Editorial Staff:

Dragutin Feletar, Željko Holjevac, Mira Kolar-Dimitrijević, Dubravka Mlinarić, Nenad Moačanin, Hrvoje Petrić, Drago Roksandić, Mirela Slukan Altić, Ivica Šute

Međunarodno uredničko vijeće / International Editorial Board:

Drago Roksandić - predsjednik (Zagreb, Hrvatska), Daniel Barić (Le Havre-Pariz, Francuska), Slaven Bertoša (Pula, Hrvatska), Zrinka Blažević (Zagreb, Hrvatska), Tatjana Buklijaš (Auckland, New Zealand), Boris Golec (Ljubljana, Slovenija), Hrvoje Gračanin (Zagreb, Hrvatska), Andrej Hozjan (Maribor, Slovenija), Halil İnalçik (Ankara, Turska), Egidio Ivetic (Padova, Italija), Silviije Jerčinović (Križevci, Hrvatska), Karl Kaser (Graz, Austrija), Isao Koshimura (Tokio, Japan), Marino Manin (Zagreb, Hrvatska), Christof Mauch (München, Njemačka), Kristina Milković (Zagreb, Hrvatska), Ivan Mirnik (Zagreb, Hrvatska), Mirjana Morosini Dominick (Washington D.C., SAD), Lajos Rácz (Szeged, Mađarska), Gordan Ravančić (Zagreb, Hrvatska), Marko Šarić (Zagreb, Hrvatska), Mladen Tomorad (Zagreb, Hrvatska), Jaroslav Vencalek (Ostrava, Češka), Milan Vrbanus (Slavonski Brod, Hrvatska), Zlata Živaković Kerže (Osijek, Hrvatska)

Prijelom / Layout:

Meridijani, Alan Čaplar

Za nakladnike / Journal directors:

Petra Somek, Hrvoje Petrić

ISSN:

1845-5867

Tisak / Print by:

Bogadigrafika, Koprivnica 2010.

Na naslovnici / Cover:

Vrh Kalnika Vranilac / Vranilac, Peak on Kalnik Hills
foto / photo: Alan Čaplar

Adresa uredništva / Mailing adress:

Hrvoje Petrić (urednik)
Zavod za hrvatsku povijest, Filozofski fakultet
Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb
e-mail: h.petric@inet.hr

Tiskano uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH i Koprivničko-križevačke županije
